

KOLLÉGIUM

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A tartalomról:

- ➡ Kollégiumok: esélykiegyenlítő szerep
- ➡ Az egészség, mint érték
- ➡ A pedagógusok minőségi bérezése
- ➡ Pécsi Diáknapok
- ➡ Diák lap: „NYÚZ - ta - LA(k)P”

VIII. évfolyam 1998. január

1

Toldi Miklós Középiskola Kollégiuma
N a g y k ő r ő s

Toldi Miklós Élelmiszeripari Középiskola Kollégiuma, Nagykőrös

A ki először jár itt nálunk, bizonyosan eltéved a házban. A Toldi jó öreg kollégiumi épülete tíz hosszú lakosztályon 150 szobával, nyolc társalgóval, klubszobával, könyvtárral és egyéb kiegészítő helyiségekkel várja a diákokat és az idelátogatott vendégeket.

Az ország egyik legnagyobb kollégiuma a miénk. Egy egész kis falu lakossága, közel 600 középiskolás diák él itt. A kollégiumi élet rendkívül mozgalmas. A 20 fős tantestület a pedagógiai program készítése előtt felmérte a szülők és diákok kollégiummal szembeni elvárásait és ezekhez igazítva kínáljuk, szervezzük a tevékenységeket.

Mint minden kollégiumban, itt is nagy súlyt fektetünk a tanulmányi munkára. Az alsóbb évesek és a gyengébb tanulók kötelező tanulószobai foglalkozásokon vesznek részt, a többiek szobáikban tanulhatnak, igény szerint korrepetálást is biztosítunk számukra.

A diáktanács dolgozza ki az éves szabadidős programokat, tagjaik a diákok képviselőiből kerülnek ki. A program és házirend megvitatása otthongyűléseken történik.

Esténként rengeteg programot szervezünk a szabadidő hasznos eltöltésére. Minden társalgóban van tévénézési, videofilm vetítési lehetőség. Hétfőnként mozi napunk van, ilyenkor diákjaink a városi mozi vetítéseit tekinthetik meg kedvezményes áron.

A mai nehéz gazdasági körülmények ellenére is sikerült megszerveznünk a színházlátogatásokat a kecskeméti Katona József és a szolnoki Szigligeti Színházba. Évente legalább egy alkalommal minden diák eljut valamelyik előadásra.

A legtöbb fiatal szereti a sportot, természetesen erre is nyílik nálunk lehetőség. Esténként pingpongoznak, aerobic, foci, kosárlabda

foglalkozások közül válogathatnak, de látogatók a testépítő és erőemelő foglalkozások is. A tavalyi egeri Országos Erőemelő Bajnokságon erős fiaink a 8. helyet szerezték meg. Minden évben megszervezzük a kollégiumi foci, kézilabda, pingpong és szkander bajnokságokat, sok emlékezetes órát szerezve ezzel a sportolóknak és szurkolóknak egyaránt. A sporttal szoros kapcsolatban áll az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek megszerzése is. "Életmód" szakkörökön, előadások, gyakorlati foglalkozások keretében tanulják meg a diákok a helyes táplálkozási szokásokat, megismerik a káros szenvedélyek hatásait, a környezetünk védelmét.

A Kamasz kukta szakkör tagjai is kiveszik részüket a táplálkozási szokások alakításából. Ők hetente sütnék-főznek, étlapterveket készítenek, megismerkednek a háztartástan alapjaival. A jó hangú lányok az énekkarba járnak. Legutóbb az iskolai cukrász-műhelyünk avatását tették hangulatossá. Az informatika kedvelőinek is tudunk lehetőséget biztosítani. Saját számítógépes termünkben főként játszanak a gépek segítségével, de tudásukat tovább fejleszthetik szakkörön is, kezdő és haladó szinten egyaránt.

Kézimunka szakkörre főként lányok járnak. Kötni, horgolni, makramézni tanulnak, de megismerhetik a szabás-varrás rejtelmét is. A rajz és makett készítő szakkör öntevékeny tanulói kezdeményezésből jött létre. Munkáikból minden tavasszal kiállítás rendezünk. Bekapcsolódtunk a városi modellezők munkájába és egymást segítve, együttesen is dolgozunk. A legrövidebb múltra a népi tánc szakkörünk tekint vissza, de máris több sikeres fellépés van a hátuk mögött. Lelkesedésükkel pótolják a kezdeti bizonytalanságokat is.

A tavalyi tanévben indult útjára először a kollégisták lapja a "Koll-ibri". A kollégium életével kapcsolatos diákíráások jelennek meg benne. Vannak állandó rovatai is, pl. a Kortárs - lakótárs költők műveiből, a Sportoldalak, Keresztrejtvény pályázat, Tanulási jótanácsok. Stúdiósaink szolgáltatják a zenét a kollégiumi discókhoz és a népi tánc foglalkozásokhoz.

Mindig nagy sikert aratnak a hagyományos vetélkedőink. Ezekon diákjaink összemérik szakmai tudásukat, általános műveltségüket, ügyességüket. A vetélkedő győzteseit saját készítésű tortacsodákkal jutalmazzuk. A versenyzők és a közönség egyaránt kellemesen tölt el egy-egy estét.

A hagyományos ünnepeink között a legszebbek a karácsonyi és a ballagási ünnepeink. A rendkívül nagy létszám ellenére megtaláljuk a módját, hogy ezek az együttlétek bensőségesek legyenek.

Röviden így lehetne bemutatni kollégiumunk életét. Számunkra, nevelőtanárok számára az egyik legnagyobb elismerés, hogy volt diákjaink sok év múlva is visszajárnak és gyermekeiket is megnyugodva hagyják a Toldi kollégiumban.

*Dr. Csapóné Fegyvári Zsuzsanna
kollégiumvezető és Turi Kálmáné
nevelőtanár*

K o l l é g i u m

Felelős kiadó:

Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség

1417 BUDAPEST, Pf.:11.

Tel./fax:(1) 352-9606

Főszerkesztő: Dr. Benedek István

Szerkesztőség címe:

Ady Endre Közgazdasági

Szakkollégium

1022 BUDAPEST, II. Bimbó u. 51.

Tel./fax:(1) 212-4459

Előfizethető a kiadó címén.

Nyomda:

Egom-Press Nyomda Kft. Esztergom

KOLLÉGIUMOK: ESÉLYKIEGYENLÍTŐ SZEREP

A Kollégiumi Szövetség elnökének nyilatkozata a PDSZ RÁCIÓ-nak (I. rész)

Az elmúlt hét év során - amióta a Kollégiumi Szövetség működik - megtanultuk, hogy amennyiben a törvénymódosítások alkalmával, a rendeletek meghozatalakor eredményesen kívánjuk a szféra érdekeit megjeleníteni, akkor nem elég azt mondani, hogy ezt vagy azt meg kellene csinálni, hanem célszerűbbnek látszik, ha mi magunk teszünk konkrét javaslatokat. Ez esetben már "csak" az a feladat marad, hogy ezeket elfogadtassuk a tárcával, illetve a későbbiekben a törvényhozókkal.

Természetesen vannak huzakodások a tárcával, amely azonban igyekszik partnerként viselkedni. Sajnos, a minisztériumban nincs kifejezetten a kollégiummal foglalkozó osztály vagy részleg, sőt ember sem nagyon. Van valaki, akinek a sokadik feladata még ez a terület is. Vannak más szférák, amelyek erős szakmai képvisellel rendelkeznek a minisztériumban, a kollégiumok ezt nem mondhatják el magukról. Mi tehát kénytelenek vagyunk magunk elkészíteni azokat az előterjesztéseket, azokat az anyagokat, amelyeket fontosnak tartunk, - nyilatkozta Horváth István, a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség elnöke a RÁCIÓ-nak.

Ráció: A felsőoktatást illetően gyakran lehetett hallani, hogy a kollégiumi ellátásához nem minden hallgató juthat hozzá. Ugyanakkor a közoktatás területén ez a probléma nem vetődne fel ilyen élesen, nem is nagyon lehet tudni arról, hogy mi is történt e szférában az elmúlt években.

Horváth István: Látszólag - ha a sajtó híradásaiból indulunk ki - valóban úgy tűnhet, hogy nyugalom van, de a felszín alatt nagyon kemény csatározások zajlanak. 1990-ben éppen azért alakult meg a Kollégiumi Szövetség, mert súlyos problémák merültek fel ezen a területen. Elsősorban a szakmai fejlesztést tűztük ki célul, de na-gyon hamar kiderült, hogy ehhez a munkához nagyon komoly törvényi, jogszabályi akadályokat kell eltakarítani az útból.

R: A kollégiumok kapcsán mindig előtérbe került az esélyegyenlőség biztosításának kérdése. Sokan úgy gondolják, hogy ha van intézménytípus Magyarországon, amely e kérdésben hathatós segítséget jelenthet, akkor az a kollégium.

H.I.: Magyarországon több, mint háromezer település van és csupán néhány százban van középiskola. A települések túlnyomó részében tehát nincs lehetőség már a középfokú tudás megszerzésére sem. Jó esetben segíthet a bejárás a közeli nagyobb település középiskolájába, de az esetek elég jelentős részében csak a

kollégium nyújthatja a továbbtanulás lehetőségét. Túl ezen, az utóbbi időben a kollégiumnak nemcsak az ilyen településszerkezetből adódó hátrányok kiegyenlítésére kell koncentrálnia, hanem egyre inkább a leszakadó társadalmi réteg gyerekei számára is biztosítani kell a tudáshoz jutás esélyét. A tehetséges gyerekeket gondoznia kell, a leszakadók felzárkóztatni. A társadalmi mobilitás szempontjából meghatározó feladatokat kellene ellátnia ezen intézménytípusnak, ami, s talán itt megengedhető, hogy nagy szavakat használjak - össztársadalmi érdek. Más kérdés, hogy mennyire képes a jelenlegi feltételek mellett ezt a feladatot ellátni. A Kollégiumi Szövetség éppen azért küzd 1990-től, hogy a kollégiumokat alkalmassá és képessé tegye ezeknek a fontos társadalmi funkcióknak az ellátására.

R: Jól gondolom, hogy a középiskolai expanzió - ami ma a közoktatás-politika egyik kulcseleme, jelszava - nehezen képzelhető el a kollégiumi expanzió nélkül? Egyáltalán, hogyan változott a kollégiumi férőhelyek száma az elmúlt időszakban?

H.I.: Úgy vélem, ha a középfokú oktatást szeretnénk kiterjeszteni, akkor biztos, hogy kollégiumokra lesz szükség.

Önmagában a középfok decentralizációja is igényli a kollégiumi rendszer átszerveződését, hiszen pl. a

nagy létszámú budapesti szakmunkásképző iskolák megszűnése, illetve vidékre kerülése nem csökkentette a kollégiumi helyek iránti igényt, csupán máshová helyezte át. Ráadásul a demográfiai hullámvölgy sem érezte a hatását ezen intézménytípus esetében. Ennek ellenére, s pontosan azért, mert ilyen átrendeződés történt, elég jelentős számú kollégium szűnt meg 1990 óta. A 464 intézményből 54 szűnt meg, igaz, az egyházi átvétellel néhány kollégium keletkezett is.

R: A kollégiumok számának csökkenése automatikusan a férőhelyek számának a csökkenését is jelentette?

H.: Igen, jól megfigyelhető, hogy amennyiben valahol átmenetileg kollégiumi helyfelesleg keletkezik, akkor a helyi önkormányzat motivátlansága miatt ez nem azt eredményezi, hogy a kollégiumi feltételek javulnak, tehát pl. emelkedik az egy tanulóra számított terület nagysága (ami egyébként ma messze elmarad az előírt normától) hanem az történik, hogy a "fölösleges" kapacitást lehetőleg egy épületbe gyűjtik össze és azt értékesítik. A középfokú képzés kiterjesztése és a már korábban említett átrendeződések miatt ugyanakkor egyértelműnek tűnik, hogy a kollégiumi férőhelyek bővítésére lenne szükség.

A jogszabályok - az önkormányzati törvény és a kapcsolódó törvények, pl. a közoktatási törvény - olyan szerencsétlenül rendelkeznek, hogy a kollégiumokat kötelezően a megyei önkormányzatoknak kell fenntartaniuk. Ezt a feladatot a települési önkormányzatok is vállalhatták, és sok helyen a vagyonért meg is tették ezt. Mivel azonban a kötelezettség nem őket terheli, az általuk esetlegesen értékesített épületek helyébe sem nekik kell majd újakat állítani, hiszen ha újbóli igény jelentkezik, akkor ezt már a területileg kötelezettnek, a megyének kellene kielégítenie.

R: Van adatuk arról, hogy mekkora azoknak a tanulóknak a száma, akik helyhiány vagy más ok miatt nem tudják igénybe venni a kollégiumi szolgáltatást?

H.I: Természetesen vannak ilyen felmérések. A minisztérium évente készít statisztikákat és vannak saját adataink is. A központi statisztikákkal azonban több probléma is adódik. Egyrészt nagyon lassú ezek feldolgozása, másrészt ismételt kéréseink ellenére sem jelenik meg bennük, például az externátus, ami pedig egy kollégiumi ellátási forma.

Az externista olyan kollégista, aki minden szolgáltatást igénybe vesz, de nem lakik ott, bár előfordul, hogy a kollégium esetleg még albérleti támogatást is ad a tanuló számára. Őket azonban nem a kollégiumoknál, hanem az iskoláknál kell nyilvántartani, ugyanakkor az iskolák nagyon sok esetben nem is tudnak rólok. Ha a statisztikákban ők is megjelenének, akkor valóban pontosan meg lehetne mondani, hogy mennyi kollégiumi igényt benyújtott tanuló nem jut férőhelyhez.

Jelenleg vannak helyek az országban, ahol ilyen plusz lehetőségeket, tehát az externátust is igénybe kell venni, hiszen előfordul, hogy egyes kollégiumokba 30-35%-os a túljelentkezés. Az externátus ezeken a helyeken egy szükséges kényszermegoldás. Másutt előfordul, hogy pl. éppen a decentralizáció következtében férőhelyfelesleg jelentkezett, amit azonban kitűnően fel lehetne használni az előírt szabványokhoz való közelítéshez. Sajnos, többnyire nem ez történik (tisztelet a nagyon kevés kivételnek), hanem az épületek eladására, a kollégiumok összevonására kerül sor.

R: Hogyan alakult a finanszírozás az elmúlt évtizedben, különös tekintettel arra, hogy az önkormányzat nem igazán érdekelt ezen intézmények fenntartásában, hiszen nem az ő gyerekei járnak oda?

H.I: Amit felvet, az alapvető ellentmondás a kollégiumok működtetésében. Tulajdonképpen a kollégiumok jövőjének és szakmai fejlesztésének egyik alapja, hogy

olyan fenntartója legyen ezen intézményeknek, aki megköveteli az igazgatótól, a nevelőtestülettől, hogy megfelelő színvonalon dolgozzanak. Ha azonban nincs meg ez az érdekeltségi kapcsolat, akkor a fenntartót igazából csak egy dolog érdekli, hogy lehetőleg minél olcsóbban működjön az intézmény. A helyi önkormányzatot természetesen valahol meg lehet érteni, hiszen egy olyan társadalmi rendszerben, amely alapvetően az érdek szerepére épül, a helyi önkormányzat saját érdekeinek megfelelően, sőt azt is mondhatnám, hogy a polgárok elvárásaival megegyezően cselekszik akkor, amikor a helyi adókból szerzett bevételeit nem a kollégium fejlesztésére, vagy új kollégium építésére költi. Mindez jól jelzi, hogy a kérdés jelenlegi szabályozása milyen ellentmondásos helyzetet eredményez. A fentiek következménye, hogy a kollégiumok szakmai fejlesztésére és a technikai vagy tárgyi feltételek javítására nincs mód. Mi természetesen mindig azt szoktuk mondani, hogy a nagyobb baj az, hogy a szakmai színvonal nem megfelelő, mert úgy gondoljuk, jó pedagógiai munkával, megfelelő, összefogott nevelőtestületi tevékenységgel még a technikai-tárgyi felszereltség elmaradások is pótolhatók valamilyen mértékben.

Ugyanakkor azonban látni kell, hogy nagyon sok olyan feltétel van, ami az eredményes nevelői munkához nélkülözhetetlen. Ha ugyanis a kollégiumnak valóban felzárkóztató, esélykiegyenlítő szerepet szánunk, akkor ez azt jelenti, hogy legalább egy közepes polgári család szintjén kellene ellátnia a gyerekeket.

A finanszírozás terén hasonló problémával küzd minden közoktatási intézmény. A kollégiumoknál mindez kiegészül azzal, hogy a fenntartók motivátlansága miatt - amiről az előzőekben már beszéltem - a kollégiumokat a működési költségen kell(ene) finanszírozni, hiszen az önkormányzatok jelentős része csak a központi költségvetésből megkapott támogatás továbbadását vállalja, s mindössze 10 % körül alakul azoknak az önkormányzatoknak az aránya, ahol a kedvező gazdasági lehetőségek vagy a környező

települések iránt érzett felelősség miatt ezt valamilyen mértékben kiegészítik. Sajnos nagyjából ugyanilyen arányban előfordul az is, hogy nem fizetik ki az intézmények számára még azt az összeget sem, amit a parlament meg-szavazott. Ennek a veszélye pedig az, hogy a normatívánál lényegesen alacsonyabb finanszírozási összegekből működő kollégiumok leromlanak, ha pedig egyszer majd elkészül az eszköz- és felszerelésjegyzék és az önkormányzat arra kényszerülne, hogy költsön az intézményre, akkor majd átadja a megyének a fenntartást, hiszen ezt megteheti.

A fentiek miatt volt igazán nagy jelentősége annak, hogy 1996-ban sikerült elérni, hogy a kollégiumok közel a működési költségek szintjén lettek finanszírozva. vagyis a normatíva összege majdnem elegendő fedezetet nyújtott a valós költségekhez. Ez nagy eredmény volt, vi-szont az 1997-es évre 10%-os reálérték csökkenés következett be, és sajnos az 1998-as költségvetési tervben foglaltak újabb 10%-os reálérték csökkenést jelentenek. Mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy ez ne történjen meg. Tavaly siker koronázta erőfeszítéseinket, hiszen a 10%-os reálérték csökkenés helyett eredetileg 18%-os csökkenés volt tervezve, ám végül a pártok megértették a problémát, s így módosító javaslatokkal sikerült javítani a helyzeten.

R: Az idei évben is várható hasonló siker?

H.I: Igyekszünk harcosak lenni. Ennek eredményeként több párt képviselői is betérjésztettek javaslatot a kollégiumi támogatások emelése érdekében.

A Fidesz javaslata a tavalyi 10%-os reálérték csökkenést is kompenzálná - ők az 1996-os adatokból és állapotokból indultak ki -, de sajnos az Oktatási Bizottság nem támogatta módosító indítványukat. Ellenben egy kormánypárti javaslatot, ami a következő évi reálérték-csökkenés megakadályozását szolgálná, elfogadott a bizottság. Bízunk benne, hogy a Költségvetési Bizottság és a Parlament is támogatja majd a módosítást.

(A következő számban folytatjuk.)

20 ÉVES A PÉCSVÁRADI KÖZÉPISKOLAI KOLLÉGIUM

Húsz év nagy idő. Megállásra késztet: befelé fordulni, számot adni magunknak és a világnak, de legfőképpen előretekinteni: - merre vezet az utunk?

Szerveztünk egy pécsváradi Pedagógiai Tanácskozást. Részt vett megyénk majdnem minden kollégiumvezetője, a megyei Pedagógiai Intézet igazgatója, Pécs város kollégiumvezetőinek képviselői, városunk polgármestere és több érdeklődő.

A tanácskozáson két nagyszerű előadást hallhattunk: egyet a kollégiumunk múltbéli életéről Molnár Zsuzsa nyugdíjas kollégiumvezetőtől, a másik igen nagy élményt adó előadás: Dr. Pais Ella Regina: "Személyiségünk harmóniájának titkai", melyet minden vezetőnek jó szívvel ajánlok. Meghívtuk a BM Közgyűlés alelnökét is, de semmi biztatót, vagy konkrét elképzelést a kollégiumok fenntartásáról nem hallhattunk.

Történelmünk

Az osztrák Hardegg lovasok egykori kaszárnyája, a Mária-Terézia korabeli hadikórház száz évvel ezelőtt adott helyet a járásbírósnak. Később átvette az iskolánk, és végül a kollégium vette birtokba a nagy parkosított udvarokkal az épülete-

gyűttest.

Ma: százhusz fő körüli az itt lakó diákok száma, akik megyénk apróbb-nagyobb falvainak lakói, a városunk egyetlen középiskolájának kb. egyharmada. A hat nevelőtanár mindegyike egy-két diplomás jól képzett ambiciózus fiatal, akik színvonalas nevelőmunkát végeznek. Ez a tény adja kollégiumunk egzisztenciájának gerincét.

Őt épületben dolgozunk, ebből három lakóépületünk van. Ez lehetővé teszi, hogy a különböző korú, nemű, különféle oktatási formában tanuló diákok viszonylag elkülönítetten éljenek, és kevésbé zavarják egymást napi tevékenységeikben.

Igen intenzív belső életet élünk. Közkedveltek foglalkozásaink: - a nagyszerűen felszerelt tankonyhai főzések, a barkácsolóknak folyamatosan munkát adó ágyak, szekrények ajtóinak javítása, a kertészkedőket a parkosított udvarok vonzzák, vannak, akik rendszeres látogatói a bibliaóráknak vagy a filmesztétikának. A folyamatos sportversenyek, tanár-diák vetélkedők, a különféle rendezvények jelentik, hogy változatos programokkal várjuk haza diákjainkat. Kimondhatatlan érzést adnak a hálás diákszemek.

Nevelőmunkánk gyökere, hogy igen

jó a kapcsolatunk a szülőkkel. Mindenről tájékoztatjuk őket: di-csérét, segítségadás-kérés, tanulás, stb. - minden törődésünkért sok-sok köszönetet kapunk. Különösen a tanulás ellenőrzés-segítés nyugtatja meg "szüleinket".

Meggyőződésem, hogy csak az alapos nevelőmunka követelheti ki magának, hogy az iskolavezetés felfigyeljen a kollégiumra és tegyen érte felelősséggel. Így értük el, hogy az elmúlt öt év alatt - amíg több kollégium is a léteért harcolt - nálunk folyamatos volt az épületek felújítása, átalakítása a mai fiatalok igényeinek és "jó közérzetének" biztosítása, kisebb szobák kialakítása, új ágyak, szekrények, ágyneműk, sporthelyi-ségek, kultúrszobák. Másik alaptevékenységünk a vendégfogadás. Ez nem egyszerűen szállásadás, hanem az ország minden tájáról jövő diákok, turisták, kirándulók megismertetése Pécsváradi és a Kelet-Mecsek történelmi és botanikai nevezetességeivel. Az esti beszélgetések egy-egy táborúzó vagy zene mellett nagyszerű élményt és sok barátot adnak a vendégfogadónak is. Évente kb. ezeröttszáz vendégéjszakánk van.

A mottóm: Váci Mihály: Tiszta és jó című verse

"Érezlek egy kézfogásról rólad, hogy jót akarsz, és te tiszta, jó vagy S egy tekintetük elhitesse véled, Szép dolgokért élsz, és érdemes élned."

Pálfai Erzsébet kollégiumvezető

Gratulálunk!

Végre! - mondhatjuk mindnyájan, akiknek bármi közük is van a kollégiumokhoz. Nagy öröm érte a szakmát: Dr. Benedek Istvánnak, az Ady Endre Közgazdasági Szakkollégium igazgatójának, a kollégiumi pedagógia ismert kutatójának és tanárának 1998. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján a legrangosabb pedagógiai kitüntetést, az Apáczai Csere János Díjat adományozta a művelődési és közoktatási miniszter.

Kedves István!

Köszönjük Neked, hogy kiemelkedő tevékenységeddel a kollégiumi szakmára irányítottad a kiváló teljesítmények elismerésére hivatottak figyelmét.

Kívánunk Neked további szakmai sikereket, s kívánjuk, hogy jó egészség, változatlan munkabírás segítsen a kollégiumi szakma, diákjaink, mindannyiunk érdekében.

A Szövetség nevében szeretettel üdvözlő:

Horváth István
eln k

ZÖLD oldal

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium támogatásával készült.

Az üvegházhatás okai

A légkör melegedését elsősorban az ember ipari és mezőgazdasági tevékenysége folytán a légkörbe kerülő szén-dioxid okozza. De vajon minek alapján jutottak a tudósok arra a következtetésre, hogy a gáz üvegházhatást vált ki?

Egy svéd tudós már száz évvel ezelőtt feltételezte, hogy a Földet azért nem borítja összefüggő jégpáncél, mert a légkör felmelegedett. Ám csak negyven évvel ezelőtt állították fel amerikai tudósok az első állomást, amely rendszeresen mérte a légkör szén-dioxid tartalmát. Négy évtized alatt a mért érték egyharmaddal megemelkedett.

A meteorológusok már korábban is hangsúlyozták, hogy az éghajlatot sokkal jobban befolyásolja a légköri vízgőz, mint a szén-dioxid.

Napjainkban pedig újra egyre nyomósabbak azok az érvek, amelyek igazolni látszanak, hogy érdemes volt hallgatni az időjósokra. Hőmérséklet- és klímaváltozások ugyanis mindig is voltak, már jóval az ember megjelenése előtt is. A Föld felszínének több mint kétharmadát óceán borítja, közepes mélysége több mint négy kilométer. A vízben jól oldódik a szén-dioxid. Ráadásul a tengervízben sokféle só is található, melyek a gázzal nem oldódó vegyületeket alkotnak, és vastag szénvegyületréteggé válnak. Az óceánok mégis ötször annyi szén-dioxidot tartalmaznak, mint a légkör. A szén-dioxid körforgásának egyensúlyát kalkulálva eddig nem vették eléggé figyelembe, hogy a szén-dioxid vízben való oldódása erősen függ a víz hőmérsékletétől. Ha egy fokkal emelkedik a tengervíz hőmérséklete, szén-dioxid-megkötő képessége két százalékkal csökken. Az újabb mérések tanúsága szerint nemcsak a levegő, hanem a tenger hőmérséklete is emelkedett.

A vízhőmérséklet emelkedése nyomán pedig jelentősen több szén-dioxid került, illetve maradt a légkörben, mint amennyiben az ember tevékenysége terhelte a szén, vagy az olaj előzettséggel.

Alagút a Duna alatt

Évekkel ezelőtt senki nem gondolt volna arra, hogy Visegrád és Nagymaros között, a Duna medrének alján közmúalagút épül. Most pedig ott tartunk, hogy két hónap múlva teljes kapacitással üzemelnek majd a három méter átmérőjű csőben a vezetékek.

- A tájrehabilitáció részeként közmúalagúttal kötötték össze a Duna két partját - mondta Hadházy Sándor, Visegrád polgármestere. - Elhelyezték benne a szennyvíznyomócsövet, a vízvezetéket, a hírközlési kábeleket. A beruházás mintegy 100 millió forintba került.

- Milyen indokok alapján döntöttek a megoldás mellett a szakemberek?

- Például azért, mert az ivóvízrendszereket mindkét oldalon a Duna Menti Regionális Vízmű Rt. üzemelteti. Továbbá: az erőmű munkagödrének aljába úgynevezett medergalériát építettek. Az ágyba megfelelő vastagságú homokos kavicsréteget töltöttek, ebben helyezték el a szűrőcsöveket. Végezetül "kőbiztosítással" takarták, nehogy a víz elmossa a galériát. A módszerrel éppen olyan jó minőségű vizet nyernek, mint másutt a kavicságyba fúrással. Az említett alagútban lévő vízvezetékek innen, a Duna közepéről mindkét partra szállítják az ivóvizet.

- De miért szállítják Visegrád szennyvizét az alagúton át a nagymarosi oldalra?

- A szennyvíztisztítónk a település Dunabogdány felőli oldalán van. Szeretnénk üzemem kívül helyezni, környékét rehabilitálni. Két hónap kell ahhoz, hogy a szennyvizet átforgassák az alagút vezetékébe. Akkorra Visegrád összes csatornáját összekötik a Duna medrében fekvő közmúalagúttal. Reményeink szerint a településről végleg eltűnik minden szag. A szakemberek azt állítják, hogy az alagutas módszer a legjobb: könnyen szerelhető, biztos üzemelésű. Budapesten is beváltak hasonló társai.

Tökéletes környezetvédelmi "jármű" Hamburgban

A környezeti ártalmakkal, főként a gépkocsik kipufogógázával küszködő Hamburg néhány lelkes lokálpatriótája bebizonyította: lehet zajtalanul, káros anyagok kibocsátása nélkül is kényelmesen közlekedni a belváros szívében. Három egyidős, 29 éves jó barát ugyanis riksára szállt. Kelet- és Dél-Ázsiában nem keltettek volna feltűnést, de az észak-német Hanzavárosban igen.

A hamburgi hármak ügyeltek arra, hogy ne otthon barkácsolt járgánnyal álljanak elő. A luxushoz szokott belváros közönségének kedvét keresve eredeti riksákat szereztek be. A hamhuriaknak persze nehézségeik támadtak a közlekedésben. Útjukat állták például a járdaszegélyek, amelyekre még egy utassal is lehetetlen "fölugratni", vagy ha mégis, akkor nagy lendülettel kell nekik hajtani - a bukás kockázatát is vállalva.

A tarkára pingált hamburgi riksabiciklik hatalmas feltűnést keltettek, a taxisok a volán mellől üdvözölték a "konkurenciát", amely nem a megtett út, hanem az idő függvényében számláz.

A viteldíj percenként egy márka, azaz körülbelül 100 - 110 forint.

A Köznevelés című oktatási hetilap 1997. december 19-i számában ismertetett Művelődési és Közoktatási Minisztérium közlemény alapján a Kollégiumi Szövetség érdekvédelmi ügyvivőjeként a következő gondolatokat szeretném a nyilvánosság elé tárni. Célom, hogy kollégiumainkban elkerüljük - az 1993-ban már megismert - külső intézkedés okozta kellemetlen munkahelyi légkört, a szükségtelen feszültséget. Akkor az "F" kategória kevésbé körültekintő bevezetése osztotta meg pedagógusainkat, most ugyanolyan helyzet kínálkozik a pedagógusok minőségi bérezésének bevezetésével. A szeptember 1-i bevezetésig előttünk álló idő elegendőnek tűnik, hogy az érdekeltek bevonásával körültekintően alakítsuk ki a minőségi bérezés munkahelyen érvényes szempontjait (tartalmi jegyeit).

A törvényi szabályozás nyújtotta keret

A közoktatásról szóló törvény 19.§-ának (4) bekezdése:

"A munkáltató a nevelési-oktatási intézményben a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozás, a pedagógiai fejlesztő tevékenység keretében nyújtott átlagon felüli munkateljessémi havi rendszerességgel kifizetett kereset-kiegészítéssel ismeri el (a továbbiakban: minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés). Minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak részére állapítható meg."

(5) bekezdése:

"Minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés egy nevelési, tanítási évre szól, de a közalkalmazott részére több alkalommal is megállapítható. A kereset-kiegészítés összegét differenciáltan kell megállapítani a munkateljessémi függően azzal a megkötéssel, hogy egyhavi összege nem lehet kevesebb, mint a pótlékalap hetven százaléka."

(6) bekezdése:

"A minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés feltételeit kollektív szerződésben, ennek hiányában a nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni azzal a megkötéssel, hogy megilleti ez a kereset-kiegészítés azt a pedagógus-munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottat, aki által felkészített tanulók bejutottak a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Munkaügyi Minisztérium vagy a szakképesítésért felelős minisztérium által meghirdetett országos tanulmányi verseny döntőjébe, illetve kijutottak a nemzetközi diákolimpiára."

A közoktatási törvény 118. § (8) bekezdése:

"A minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés fedezetét a központi költségvetés biztosítja a (2) bekezdésben meghatározottak szerint. A rendelkezésre bocsátott összeg nyolcvan százalékát a fenntartó intézményarányosan, az érintett közalkalmazottak létszámának megfelelően osztja szét. A fennmaradó húsz százalékot a fenntartásban lévő intézmények között szabadon oszthatja szét a fenntartó a helyi érdegyeztetésre vonatkozó előírások megtartásával. A differenciálásra az egyes nevelési-oktatási intézmények által végzett munka eredményeinek alapján kerülhet sor."

A közoktatási törvény 124. §-a (23) bekezdése:

"A 19. § (4)-(6) bekezdésével megállapított minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés első alkalommal

1998. szeptember 1-étől kell megállapítani, és az 1998. szeptember havi illetménnyel kell kifizetni. Az ily módon megállapított kereset-kiegészítés egyhavi összege nem lehet kevesebb, mint a pótlékalap negyven százaléka. A kereset-kiegészítés összegét 1999. szeptember 1-jétől a 19.§ (5) bekezdése szerint kell megállapítani."

(24) bekezdése:

"A 19. § (4)-(6) bekezdésében meghatározott minőségi munkavégzésért járó kereset-kiegészítés 118.§ (8) bekezdésében meghatározott fedezetének számítási alapja 1998. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig a közalkalmazotti pótlékalap hu-szonöt százalékának 1999. szeptember 1-jétől ötven százalékának és a 19.§ (4) bekezdése, illetve a 122.§ (11) bekezdése alapján érintett közalkalmazottak létszámának szorzata."

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 69.§-a:

"Az e törvényben megállapított feltételek mellett a közalkalmazott a 70-75. § szerint illetménypótlékra jogosult. A 70-75. § szerint illetménypótlék számításának alapja (a továbbiakban: pótlékalap) havi 13.500 forint (1998. február 1-től érvényes)."

A Kollektív szerződésben történő szabályozási javaslatok

Miért értékeljük?

Pedagógusok között öt év után ne alakuljon ki "újabb F kategória" okozta bonyodalom a nevelési-oktatási intézményekben.

Mit értékeljük? (Mit foglaljon magában a "minőségi munka" tartalma?) Az intézményi pedagógiai program megvalósítását!

Az értékelés szempontjaihoz ötleteket fogalmazunk meg, amelyek közül a munkahelyi közösség (nevelőtestület, szakszervezeti vezetőség) legjobb belátása szerint válogathat, vagy újakat alakíthat ki.

1. A nemzeti alaptantervből kollégiumokra háruló feladatok

(A tantárgyközi műveltségi területek helyi (intézményi szintű) megvalósítása)

- a.) A pedagógiai programban megfogalmazott feladatok sikeres megvalósítása.
- b.) NAT kompatibilis foglalkozási terv(ek) készítése.
 - NAT kompatibilis foglalkozási terv(ek) adaptálása az intézmény lehetőségeihez.
- c.) NAT kompatibilis (adaptált vagy helyben tervezett) foglalkozások vezetése.
 - Informatikai ismeretek széleskörű alkalmazása.
 - Idegen nyelvi ismeretek bővítése, nyelvvizsga felkészítés.
 - Környezet- és természetvédelem.

2. A fenntartó elvárásain alapuló feladatok

- Eredményes tehetséggondozás; tanulmányi versenyek szervezése, rendezése.

- Sikeres felzárkóztatás; kompenzálás.
Tanulás tanítása, gyakoroltatás
- A csoportvezető nevelőtanári munka átlagon felüli végzése.
- Pedagógus át- és továbbképzéseken való önkéntes, vagy kötelezett részvétel megkülönböztetett mértékű elbírálása.
- A pedagógus át- és továbbképzéseken szerzett új ismeretek mindennapi pedagógiai munkában való alkalmazása.
- Sikeres érettségi és szakmai képesítő vizsgára felkészítés.
- A nemzetiségi és etnikai kultúra ápolása.
- A kollégisták munkába állását elősegítő foglalkozás tervezése és vezetése.

3. Az intézmény hagyományrendszerén alapuló feladatok

- Kollégisták szabadidejének szervezéséhez ajánlás készítése.
- Szabadidős foglalkozások színvonalas vezetése. Művészeti (vers, próza, ének, zene, rajz) megmérettetés. Sportrendezvények, versenyek (házibajnokságok).
- A kollégiumi diáksajtó (újság, rádió, videó) működtetése.
- Családi funkcióval (gondoskodó) kapcsolatos foglalkozás tervezése és vezetése.
- A munkaközösség-vezető(k) kiemelkedő szakmai munkájának értékelése.

4. Diákönkormányzás segítése

- A kialakított rendszer működtetése
- Diákvezető-utánpótlás képzés
- Kortárs segítők tevékenységének segítése

Javaslatunktól eltérő szempontok legalább annyira eredményesek lehetnek egy intézmény életében, mint az általunk felvetettek. Minden tanév végén a döntés szempontjainak felülvizsgálatát érdemes elvégezni, mert azáltal helyben menetközben orvosolhatók az anomáliák.

Hogyan értékeljük?

1. változat

Az igazgató egy személyben dönt (szakmai szempontok és a helyileg elfogadott pedagógiai értékelés rendje alapján) a felosztható kereset-kiegészítésről. Annak kihirdetése előtt egyeztet a kialakított véleményét a munkavállalói érdekképviselő vezetőjével. Kis létszámú (3-10 pedagógus) kollégiumi tantestületekben eredményesen alkalmazható változat.

2. változat

Az igazgató a döntés előkészítésbe bevonja helyettesét és a munkaközösség vezető(ke)t, de egy személyben hozza meg döntését (szakmai szempontok és a helyileg elfogadott pedagógiai értékelés rendje alapján) a felosztható kereset-kiegészítésről. Annak kihirdetése előtt egyeztet a kialakított véleményét a munkavállalói érdekképviselő vezetőjével. Közepes létszámú (7-15 pedagógus) kollégiumi tantestületekben eredményesen

alkalmazható változat.

3. változat

Az igazgató a döntés előkészítésbe bevonja helyettesét és a munkaközösség vezető(ke)t, a tantestületet és a kollégista ifjúságot, de egy személyben hozza meg döntését (szakmai szempontok és a helyileg elfogadott pedagógiai értékelés rendje alapján) a felosztható kereset-kiegészítésről. Annak kihirdetése előtt egyeztet a kialakított véleményét a munkavállalói érdekképviselő vezetőjével. Közepes létszámú (7-15 pedagógus) kollégiumi tantestületekben eredményesen alkalmazható változat.

4. változat

Az igazgató "leosztja" a döntés lehetőségét (megosztja a felelősséget) vezetőtársai és a vezetettek, a munkavállalói érdekképviselő vezetője, valamint a tanulóifjúság között. Arányos ("igazságos") szétosztást valósít meg.

a) alternatíva:

vezetés	1/3-ad rész
- ezen belül:	
igazgató	50%
igazgatóhelyettes	25%
gazdasági vezető	25%
tantestület + munkavállalói érdekképviselő	1/3-ad rész
- ezen belül:	
tantestület	50%
szakszervezeti vezetőség	25%
közalkalmazotti tanács	25%
kollégista ifjúság	1/3-ad rész
- ezen belül:	
tanulócsoporthoz vezetői (összesen)	20%
szintfelelősök (összesen)	20%
diákvezető-testület (DT)	30%
"év nevelőtanára" választás eredménye	30%

b.) alternatíva

vezetés	1/3-ad rész
- ezen belül:	
igazgató	66%
igazgatóhelyettes(ek)	34%
tantestület + munkaközösség-vezető(k)	1/3-ad rész
- ezen belül:	
tantestület	66%
munkaközösség-vezető(k)	34%
kollégista ifjúság	1/3-ad rész
- ezen belül:	
választott tisztségviselők	66%
összes többi kollégista	34%

c.) alternatíva

vezetés	1/2-ed rész
- ezen belül:	
igazgató	75%
igazgatóhelyettes(ek)	25%
tantestület + munkaközösség-vezető(k)	2/6-od rész
- ezen belül	
tantestület	75%
munkaközösség-vezető(k)	25%

kollégista ifjúság	1/6-od rész
- ezen belül	
összes kollégista	75%
választott tisztségviselők	25%

Az alkalmazott alternatíva eredményét kihirdetik, de a 40 százalékpont alattira értékelték 1998-ban nem kaphatnak kereset-kiegészítést.

5. változat:

Az igazgató a 4. Változat bármelyik alternatívájának eredményét döntésként elfogadja, de az összesített 40

százalékpont alatti eredményeket figyelmen kívül hagyja (továbbiakban: megmaradt százalékpontok). A megmaradt százalékpontok szétosztására vezetőtársaival együtt újabb javaslatot készít, amelyet a munkavállalói érdekképvisellel egyeztet. A kollégiumi nevelés különböző területeiről összegyűjtött eredményeket összesíti, majd a tantestület tagjaival ismerteti (szóbeli közlés, írásos ismertetés (egyenként személyesen vagy faliújságra kifüggesztve) - lehetőleg - a tanévzáró tantestületi értekezleten. *Takács Ernő érdekvédelmi ügyvivő*

Az egészség, mint érték

(Lehetőségei a kollégiumi nevelés során)

A testileg-lelkileg nem teljesen egészséges társadalmunkban jól felkészült, aktív nevelői csoport kell ahhoz, hogy hatékony életre nevelést, sok mindenre kiterjedő egészségnevelést végezzünk. E fontos feladat nem csupán az egészségügy feladata. A prevencióban az oktatási intézmények egyre nagyobb szerepet vállalnak, ami megegyezik a NAT célkitűzéseivel is. A Szolnok Városi Kollégium nevelőtestülete is tisztában van azzal, hogy az ismeretanyag közvetítésén túl a megfelelő értékrend kialakítása alapvető feladat. E munka hatékonyságát fokozza a személyes példamutatás.

Céljaink eléréséhez az 1997/98. tanévben a 3. sz. tagintézményben a következő feladatokat terveztük ezen a területen, melyeket már részben teljesítettünk is.

Az egészséges életmód egyik alkotóeleme a sport, mozgás. Igyekszünk tanulóinknak biztosítani a lehetőséget, hogy mindenki kedve szerint választhasson a mozgáslehetőségek közül. Focizás, pingpongozás, kocogás, kondizás, aerobic a repertoárban.

A konditerem kialakításához a Szolnok Városi Polgármesteri Hivatal Humán Közszolgáltatások Főosztálya által hirdetett pályázaton nyertünk 100.000,- Ft-ot. Az a célunk, hogy a sport életvitelük egyik alapelemévé váljon.

Ismeretbővítés, figyelemfelhívás céljából a faliújságra folyamatosan helyezünk ki a diákok által készített plakátot, a tematika igen széleskörű, pl. AIDS, korszerű táplálkozás, drogmegelőzés, stb.

Novemberben rendeztünk egy egészségnevelési hetet, mely nagy érdeklődést váltott ki tanulóink körében.

Programok

- Előadás a drogról az MRF Bünmegelőzési csoport munkatársa tartotta
- Véralás szervezése a 18. életévet betöltött tanulók részére
- Faliújságok aktualizálása
- Filmvetítés ("És a zenekar tovább játszik" című film, melynek témája az AIDS)
- Vetélkedő szervezése, melynek témája a drog.

A vetélkedőn jól felkészült csapatok igen jó hangulatban vettek részt. Sokszínű tudásról tettek tanúbizonyságot, mivel a feladatok között szerepelt a plakátkészítés, TOTÓ kitöltés, szlogenírás, szerepjáték, vilámkérdés, drogismeret.

A legjobban sikerült plakátokat a fa-

Városi Kollégium Szolnok

liújságra tettük ki.

Az első helyezett csapat a Vöröskereszt által szervezett városi vetélkedőn képviseli kollégiumunkat, de egy kis gyümölcsöt minden résztvevő kapott jutalmul.

Fontos terület az elsősegélynyújtási ismeretek bővítése, amit tanfolyam keretében oldunk meg, mely egy vizsgával zárul. Ezt a Vöröskereszttel kooperálva oldjuk meg és így a résztvevők egy igazolást is kapnak, amit a jogosítvány megszerzésénél tudnak majd hasznosítani.

A továbbiakban "nagy" terveink vannak, hiszen a beindított programok mellett a második félévben egy önismereti csoportot indítunk, ahol a mentális problémák kerülnek terítékre.

Úgy véljük, programjainkkal jól támogatjuk azt a célt, hogy a felnövekvő nemzedék egészségesebb életvitelt folytasson, mint a ma embere.

Kiss Lászlóné

Szolnok Városi Kollégium nevelője

DIÁKNAPOK

a pécsi Hajnóczy József Kollégiumban

Hogyan kovácsoljunk a nehézségekből erényt?

HAJNÓCZY NAPOK

"Itt nincsenek idegenek,
csak barátok,
akik még nem találkoztak."

A pécsi önkormányzat 1997. július 1-vel létrehozta a Dél-Dunántúl egyik legnagyobb középfokú bentlakásos nevelési intézményét. Az eredetileg is két - egymástól több kilométernyire fekvő - intézményhez csatolt még egy önálló és két addig integrált kollégiumot. Így most az "új" kollégium létszáma csaknem eléri a 700 főt.

Az összevont intézmények immár közös tantestülete elé egyszerre több kihívás is került:

- A lehető legrövidebb idő alatt ki kellett dolgozni a közös dokumentumokat, különös tekintettel a jövőt leginkább meghatározó pedagógiai programra;

- Egységesíteni kellett a "földrajzilag" egymástól távol eső tagintézmények nevelőtestületeit;

- Közelíteni kellett az egyes (előd)kollégiumokban működő diákönkormányzatok tevékenységét.

Ez utóbbi feladat megvalósításának fontos állomásaként jelentkezett a Hajnóczy Napok elnevezésű rendezvény. Az "anya-intézményben" már beválnak mondható program-sorozat kiegészült a "jövevények" hagyományával, és így jött létre az a négy-napos rendezvény, amely részben a nevelőtestületek közreműködésével, de döntően a tanulók aktív rész-vételével valósult meg. Pedig a szervezés során nem kevés nehézség-gel kellett szembe

nézni.

A nehézségekről

Tényként el kellett fogadni, hogy a kollégium nem teheti meg azt, amit az iskolák, vagyis hogy a diáknapi (diáknapi) idejére tanítás nélküli időt biztosít, így egész nap folyhatnak a versenyek, bemutatók és egyéb programok.

Nekünk csak a délutánok adatnak meg, hiszen a kollégistáink nyolc-tíz különböző iskola tanulói közül kerülnek ki. Azt pedig irreális lenne elvárni, hogy kedvünkért minden iskolában, azonos időben adnak egy-két nap tanítási szünetet. Ugyanakkor a délutáni szabadidős programok sem lehetnek túlzottan leterhelők, hiszen nem feledkezhetünk meg arról, hogy a szórakozás, a kikapcsolódás mellett másnapra azért tanulni is kell.

A következő kikerülhetetlen probléma a korábban már jelzett távolság. A rendezvény egyes színhelyei között szerencsés esetben is legalább 20-25 percig kell utazni a buszon. Ha mind-ez rossz idővel is párosul, akkor végképp nem lehetne elvárni tanulóinktól, hogy a különböző épületekben folyó programokra szívesen "átlátogassanak".

A nehézségek sorát gyarapítja a tanulók igencsak heterogén érdeklődési köre. Kollégiumunk lakói között található művészeti szakközépiskolások, elit gimnáziumi tanulók, informatikára, elektrotechnikára orientált fiatalok, vendéglátósok és idegenforgalmi technikusok, mentőápolók, ve-gyészek - és hosszan folytathatnánk még a sort.

Belátható, hogy ez a szakmák és iskolaszintek szerint is eléggé szórta makro-közösség sok tekintetben nehezen találja meg a közös hangot. Mindezen problémák ellenére mind nevelő-testületünk, mind a diákönko-

rmányzatok felvállalták a rendezvény megszervezését és lebonyolítását.

A programokról röviden

A Hajnóczy Napok tehát négy napig tartott. Az események zöme a Türr István utcai "leány-részleg" és a Puskin téri "fiú-szekció" létesítményeiben zajlott, de néhány sportos rendezvény a Siklósi úti "fiók-kollégiumba" is átkerült.

A hagyományoknak megfelelően az egyes napok programjai tematikusan álltak össze. Így a hétfő a kultúra, a kedd az egészség, a szerda a szépség, divat és a játék, a csütörtök pedig a vígságok napja volt.

A diáknapi kezdete összekapcsolódott a két nagyobb épületben rendezett kiállítás megnyitásával, amelyek később is fogadják a kollégiumban lakó művészeti és más amatőr képzőművész képeit, fotóit.

Szintén az első napon emlékeztünk

meg valamennyi színhelyen névadónkról, és ekkor hirdettük meg azokat a későbbi műveltségi vetélkedőinket, amelyeket az 1848-as forradalom 150. évfordulójára terveztünk megrendezni.

Szinte minden nap volt olyan rendezvény, amely az ún. magas kultúra körébe tartozott. Ilyen volt a pécsi Leőwey Gimnázium tanulóinak Don Quijote előadása, a Házimuzsika keretében elhangzó komolyzenei

művek, néhány művész film, vagy épp a szintén "helyi erőkből" összeállt Sirius modern táncgyűttes bemutatója.

A programok zöme a kollégisták aktív részvételével zajlott: az ÁNTSZ munkatársai az egészségvédő, ill. drog- és dohányzás ellenes előadásuk után mérték az önként jelentkezők körében a kifújt levegő szennyezettségét, a lányoknak kozmetikai termékbemutató és -próba volt, és egy meghívott grafológusnál is sorban álltak a személyes tulajdonságaikra kíváncsi fiatalok.

Az elsősök vidám városismereti vetélkedőn mérték össze az új lakóhelyükről addig megszerzett tudásukat.

A legkönnyedebb programpontok közül egy kollégistából álló amatőr rock-zenekar fellépését és a záró disz-kót emelhetjük ki.

A sportrendezvények műsorában tanár-diák-szülő focimeccs, fiú-lány kosárlabda-mérkőzés, valamint egy happeningbe csapó streetball bajnokság és közös korcsolyázás is szerepelt.

Természetesen gondoskodtunk a

diáknapiak megörökítéséről is. A rendezvények többségéről fotókat készítettünk, de videofelvétel is készült, amelyet később egy kollégánk egységes műsorra szerkesztett.

Tapasztalatok

A Hajnóczy Napokat összességében sikeresnek tekinthetjük. És ezt nem-csak az azt követő nevelői meg-beszéléseken állapítottuk meg, hiszen a résztvevők magas száma és aktivitása magáért beszélt.

Különösen pozitív fejlemény volt, hogy igen sok tanuló részt vett a programok megszervezésében és lebonyolításában, sőt maguk a ren-

dezvények jelentős része is az ő ötleteik alapján állt össze. (A legtöbbet és leg-hatékonyabban dolgozó kollégisták a félévi értékelésen dicsegetet ill. jutalmat is kaptak).

Jónak mondhatjuk a nevelők egymás közti és a tanulókkal történő együttműködését is. Több esetben ilyen vegyes team-ek vitték sikerre a programokat. Természetesen volt néhány olyan tanulság is, amelyet a későbbi diáknapiak sikere érdekében meg kell szivlelni. A különböző helyszínen szervezett programokat úgy célszerű összehangolni, hogy a nagy érdeklődésre számot tartó rendezvények ne egyidőben legyenek.

Nagyobb reklámozást kell csinálni a másik tagintézményben rendezett műsoroknak, hogy az "átlátogatás" még nagyobb arányú legyen.

Korábban érdemes a diáknapiak hírverését megkezdeni. Igaz, a körzeti tévé rövid beharangozója jóvoltából a régióban tudomást szerezhettek az eseményekről, de a nyomtatott sajtóhoz leadott információk már nem jelentek meg a megyei lapban.

Dr. Barna Viktor a kollégium tagozatvezetője

Figyelem!

A Kollégiumi Szövetség gondozásában megjelent:

- A kollégiumi nevelés országos alapprogramja
- A pedagógiai programkészítés
- Pedagógiai programok

című szakmai kiadvány.

A könyvben szereplő programok kidolgozását a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatta!

HASZNOS SEGÍTSÉGET NYÚJT A PROGRAMOK:

AKIDOLGOZÁSOKOR

AMÓDOSÍTÁSOKOR

Megrendelhető:

telefonon: 06/ (30) 376 - 042

faxon(automata): 06/ (1) 352 - 9601

NYÚZ-ta-LA(k)P

NEKTEK, RÓLATOK, ÉRTETEK, TŐLÜNK, HAVONTA diákújság

Ízelítő a lapból

Ismét gyarapodott a kollégiumi diákújságok száma. Ez a tény a kollégisták kezdeményezőképességét, kulturális igényét és tehetségét bizonyítja. A békési Németh László Középsiskolai Kollégium megjelentette a kollégiumi újság első számát a „NYÚZ - ta - LA(k)P” címmel.

Miről is olvashattok?

- Beköszöntő
- Jöttünk, láttunk, írtunk
- 52 másodpercben az 52 óráról
- D.A.D.A.-ról nemcsak D.E.D.O.-soknak
- Drog-totó
- Divat
- Szépségápolás - AVON újdonságok
- Nyalakodások
- NYÚZ-Countdown

► Mai körkérdésünk:
Szerintetek milyen lesz a kolesz 10 év múlva?

A válaszokból:

- SZ. TÍMEA (Gimn. 1.o.)
Sokkal jobb lesz, mint most, mert fiatal, új nevelőtanárok fognak itt dolgozni, s talán a kajarendszer is változik, persze pozitív irányba.
 - TIMI NÉNI
Valószínűleg korszerűbb, fejlettebb lesz. Évről - évre kevesebb gyerekkel, mert a szülők nem fogják bírni anyagilag. Ha lesz is egy pár gyerek, rájuk öregedő, ideggyenge nevelőtanárok fognak felügyelni. (Talán B.K. még mindig kollégista lesz..)
 - D. ILONA (6/3 gimn.)
Szerintem egyre rosszabb, keményebb lesz. Ha már most bevezették az üzenőfüzetet, meg ezt a kötöttséget, akkor mi lesz 10 év múlva?!
- De az tuti, hogy én akkor már nem leszek itt.

► Takács Ernő igazgató "Beköszöntő"-jéből:

"Meleg szívvel ajánlom a NYÚZ-ta-LA(k)P-ot kollégistáinknak, dolgozóinknak és mindenkinek, aki kíváncsi a kollégistákra, életükre, szemléletmódjukra.

Örülök, mert az ötlet megszületését tett követte. A Nóra DT-tagként egy évvel korábban felvetette, indítsunk egy újságot. Figyelemfelhívás volt ez a kollégium pedagógusai számára, hogy a meglévők mellett más értelmes elfoglaltságot is el tudtok képzelni szabad időtökben...

...Külön öröm számomra, hogy az első szám a szeretet ünnepére jelenik meg, mert tevékenyen hozzájárultok, hogy a meghitt légkör, az ünnepség egy új színfolttal gazdagodjék 1997-ben."

► D.A.D.A.-ról nem csak D.E.D.O.-soknak

"A rendőrség 1992-ben indította útjára az általános iskolákban biztonságra nevelő programját. Ennek keretében felkészített rendőrök - oktató egyenruhában, osztályfőnöki órán meghatározott tematika szerint, havi egy alkalommal foglalkozást tartanak. Céljuk az, hogy szituációs- és szerepjátékok, irányított beszélgetések segítségével megtanítsák a gyermekeket, hogyan viselkedjenek a ve-szélyhelyzetekben, hogyan utasítsák vissza a csábítást, milyen módon mondjanak nemet a befolyásolásra. A D.A.D.A. helyes önértékelésre nevelő, önbecsülést építő személyiségfejlesztő program. Segítségével a kisdíákok azt is megtanulják, hogyan érezhetik magukat mindig biztonságban, hogyan kerülhetik el, hogy bűncselekmények áldozatai legyenek. A D.A.D.A. emellett pozitív életszemléletre, egészséges életre nevel."

► Hogyan neveljük a matematikatanárokat?

Mindenekelőtt neveljük nagy-nagy türelemmel őket. A matematika-tanároknak az a téves elképzelésük van ugyanis, hogy a matematika minden ember számára egyformán tudomány. Nem kell félni, véle-ményük nem fertőző, a legritkább esetben gondolja ugyanezt egy diák. A matematikatanár nevelése már az első iskolai órákon elkezdődik. A tanár például megkérdezi, hogy mennyi kétszer kettő.

Erre kétféle választ adhatunk. Az egyik az, hogy nem tudom, a másik pedig az, hogy hét. Természetesen mi nagyon jól tudjuk, hogy a megfelelő válasz négy, de ezt semmiképpen se áruljuk el a mate-matikatanárnak. Ha ugyanis megmondjuk, akkor nevelésünk alanya elalél a boldogságtól, elhatalmasodik rajta a fenti téveszme, és rögtön óriási léptekkel akar továbbhaladni a tananyagban, alpműveletek, egyenletek, algebra, Einstein! Na de mi sem ettünk meszet, inkább hülyének tettejük magunkat, amit ő kezdetben nem hisz el, és elégtelennel próbálja tudásunkat felfrissíteni.

Az a fontos, hogy a karóerdő se befolyásolja nevelési elképzeléseinket. Ragaszkodjunk ahhoz, hogy totálkárosak vagyunk, ha a matematikáról van szó. Egy idő után a téboly jelei jelentkeznek majd a szegény tanáron. Ekkor vonulunk vissza, és mondjuk meg, hogy kétszer kettő valószínűleg négy. Ez visszaadja a tanár életkedvét, de ugyanakkor óvatosságra is inti. Kezdi sejteni, hogy nem mi vagyunk a két Bolyai. Ettől kezdve lassan halad, és mi annyit lóghatunk, amennyit akarunk. Úgyes pedagógiával még azt is el tudjuk érni, hogy ugyanolyan hülyén lépjünk ki a negyedik év végén az iskolából, mint ahogy az első osztályba beléptünk. És természetesen ez a zseniális módszer minden tantárgynál alkalmazható. Aki nem hiszi, járjon utána, s álljon bukásra!